

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/68/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015201286
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201286.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: V. K., nar. XX.XX.XXXX, X. 1, XXX XX M., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.08.2015, o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sd/64/2015-22 zo dňa 30.12.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sd/64/2015-22 zo dňa 30.12.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č. k. 3Sd/64/2015-22 zo dňa 30.12.2015 potvrdil ako zákonné rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.08.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľa zo dňa 18.08.2015 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava zo dňa 18.08.2015 nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že na základe žiadosti navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku zo dňa 18.08.2015 bol jeho zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava dňa 18.08.2015 s tým, že posudkový lekár určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie ulceróznou proktokolitídou - stav po totálnej kolektomii s protektívnou eleostomiou - stav po zrušení terminálnej elestomie, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly X, oddiel C, položka 2, písm. b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. Zaradil ho k ochoreniu, ktoré podmienilo resekciu čreva a kde je percentuálne ohodnotenie vyššie a určil mieru poklesu schopnosti

vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 35 %. Psychiatrické ochorenie je ľahkého stupňa a neodôvodňuje percentuálne navýšenie. Ako iné zdravotné postihnutia neuviedol posudkový lekár žiadne diagnózy. Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava dňa 20.10.2015, ktorý zotrval na názore uvedenom v lekárskom posudku zo dňa 18.08.2015. Na základe predloženej zdravotnej dokumentácie opätovne posúdil zdravotný stav navrhovateľa posudkový lekár ústredia dňa 12.11.2015. V odbornom lekárskom posudku uviedol, že navrhovateľ bol kompletne zdokumentovaný v posudku zo dňa 18.08.2015, v ktorom posudkový lekár zdôvodnil zaradenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia do kapitoly X, oddiel C, položka 2, písm. b), t. j. ulcerózna proktokolitída - stav po totálnej kolektomii s protektívnou ileostomiou - stav po zrušení terminálnej ileostomie s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35%. Posudkový lekár zdôvodnil aj priznanú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zlepšením zdravotného stavu po operácii. Navrhovateľ má mať realizované vyšetrenie scintigrafické skeletu, najmä oboch bedrových kĺbov, pre podozrenie z osteonekrózy, ale na toto vyšetrenie sa ešte neobjednal.

Krajský súd ďalej uviedol, že navrhovateľ žiadal znovu posúdiť jeho zdravotný stav na účely invalidity a tejto jeho námietke bolo zo strany odporcu vyhovené, pretože zdravotný stav navrhovateľa po podaní opravného prostriedku v jeho prítomnosti opätovne posúdil nielen posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava dňa 20.10.2015, ale aj posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove dňa 12.11.2015, taktiež za prítomnosti navrhovateľa. Posudkoví lekári posudzovali zdravotný stav navrhovateľa na základe ním predložených aktuálnych odborných lekárskejších vyšetrení. Z odborných lekárskejších posudkov posudkových lekárov nevyplýva, že by posudkoví lekári zmenili diagnostický záver oproti diagnostickým záverom vyplývajúcim z predložených odborných lekárskejších náleзов. Súd odborné lekárske posudky o zdravotnom stave navrhovateľa a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť považoval za úplné, objektívne a presvedčivo zdôvodňujúce záver, že zdravotný stav navrhovateľa nespôsobuje viac ako 35% pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čím teda nespĺňa zákonnú podmienku invalidity stanovenú v § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre dlhodobu nepriaznivý stav má byť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc zrušenie rozsudku krajského súdu a opätovné preskúmanie zdravotného stavu, ktorý sa mu už nezlepší. Z dôvodu choroby má odstránené celé hrubé črevo, má 10 a viac stolíc denne, čo mu znemožňuje začlenenie do normálneho života a nevie sa postarať sám o seba. K odvolaniu pripojil výsledok vyšetrenia v Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny zo dňa 17.12.2015, pričom toto vyšetrenie niekoľkokrát urgoval. Kvôli zdravotnému stavu je evidovaný na úrade práce a poberá dávku v hmotnej núdzi 60,- eur.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť, sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľa o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporca poukázal na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný na podporu svojich tvrdení navrhnúť dôkazy. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by sa jeho zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery

poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol mu nárok na invalidný dôchodok.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľa a či navrhovateľ splnil podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenc, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5, 6 a 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobo podľa poznatkov lekárskej vedy spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40 %.

Z lekárskeho nálezov založených v posudkovej dokumentácii nevyplýva, že by zdravotné postihnutie navrhovateľa zodpovedalo vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vzhľadom na to, že posudzovanie miery funkčnej poruchy je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava zo dňa 18.08.2015 a 20.10.2015 a ústredia zo dňa 12.11.2015 tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a ním predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Posudkoví lekári zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa je ulcerózna proktokolitída - stav po totálnej kolektómii s protektívnou eleostomiou - stav po zrušení terminálnej elestomie s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly X, oddiel C, položka 2, písm. b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. Zaradili

ho k ochoreniu, ktoré podmienilo resekciu čreva a kde je percentuálne ohodnotenie vyššie a určili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 35%.

Navrhovateľ v žiadnom podaní neuviedol konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázal, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu. Na tom základe dospel odvolací súd k záveru, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje viac ako 35% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepreukázal také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia týchto skutočností či odstránenia rozporov.

V súvislosti so správou z vyšetrenia v Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny zo dňa 17.12.2015, je potrebné uviesť, že posudkoví lekári naň neprihliadli z dôvodu, že ho nemali v čase posudzovania zdravotného stavu navrhovateľa k dispozícii. V konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia odporcu, teda ku dňu 26.08.2015 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporca na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárskeho nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že mu nevznikol nárok na invalidný dôchodok. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že navrhovateľ má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne. To isté platí aj pre správu z vyšetrenia v Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny zo dňa 17.12.2015, ktorú posudkoví lekári nemali k dispozícii a navrhovateľ im ju môže predložiť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.